

Informe-memòria de la intervenció arqueològica a la variant de la C-35 entre Sant Feliu de Buixalleu i Massanes

Hostalric (La Selva)

octubre 2003 – juny 2004

*Natalia Colomeda i Folgado
Roberto González Jiménez*

Carrer Vallmanya, 24
08481, Sant Esteve de Palautordera

Tf./fax 93 848 31 95
Mòbil 667 03 92 95 / 667 74 63 40
C/e. Estrats@estratsgpc.com

ESTRATS GESTIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL SL

Natalia Colomeda i Folgado

Roberto González Jiménez

A Sant Esteve de Palautordera, 20 de juliol de 2005

Índex

Introducció i circumstàncies que motiven la intervenció	pàg. 4
Fitxa tècnica	pàg. 6
Plànol de situació	pàg. 7
Marc geogràfic i geològic	pàg. 8
Antecedents històrics i arqueològics	pàg. 10
Metodologia	pàg. 18
Desenvolupament de les tasques arqueològiques	pàg. 19
Conclusions	pàg. 21
Bibliografia	pàg. 22
Annexes	
Annex 1: Planimetries	pàg. 23
Annex 2: Documentació fotogràfica	pàg. 25
Annex 3: Fitxa numismàtica	pàg. 35

Introducció i circumstàncies que motiven la intervenció

La carretera C-35 (antiga C-251) és una de les carreteres de la xarxa bàsica de Catalunya situada a la comarca de la Selva que es troba a la Depressió Prelitoral, configurant un dels principals nusos de comunicació nord - sud, Girona - Barcelona. La inexistència de recorreguts alternatius, llevat de l'autopista A – 7, causa de forma diària importants retencions de vehicles que es veuen amb la necessitat de circular pel centre urbà d'Hostalric. Amb la construcció de la *Variante d'Hostalric* aquests problemes restaran apaivagats durant alguns anys.

Les obres consisteixen en construir una variante al sector nord del municipi, que enllaçarà amb l'accés a l'autopista A – 7, tot evitant el centre urbà. Aquest nou traçat afecte, de forma parcial, els municipis de Sant Feliu de Buixalleu i Massanes, a més d'Hostalric.

La variante s'inicia al sector sud del municipi. Una vegada estigui executada l'obra s'haurà obtingut una secció de carretera formada una calçada amb doble sentit de circulació de 3,5 m d'amplada, amb vorals. El total de la calçada serà d'onze metres.

Plànol del traçat de la obra prevista.

A l'inici de la Variant s'ha projectat una intersecció de tipus diamant amb dues rotondes en la intersecció amb la carretera secundària. El traçat parteix del principi d'aquest enllaç que coincideix amb la riera d'Arbúcies que discorre cap al nord de manera paral·lela a la via del ferrocarril girant cap al pont sobre Tordera que serveix d'enllaç amb la A-7 on s'hi ha projectat un nus de tipus rotonda.

Davant la importància històrica i patrimonial que presenta el nucli antic d'Hostalric, i en motiu de la construcció de la variant d'aquesta població, es va veure necessari fer el seguiment arqueològic dels moviments de terres dins les obres d'aquesta nova carretera que rodeja el nucli urbà d'Hostalric.

Pel que fa als objectius de la intervenció, la finalitat principal era detectar possibles restes arqueològiques, excavar-les en cas que apareguessin, documentar-les i, finalment, avaluar la seva importància pel millor coneixement d'aspectes històrics i arqueològics de la zona.

Fitxa Tècnica

Nom de la intervenció:	Variant C-35 entre Sant Feliu de Buixalleu i Massanes
Municipi:	Hostalric
Comarca:	La Selva
Tipus de jaciment:	Urbà
Tipus d'intervenció:	Preventiva
Resultat arqueològic:	Negatiu
Període de la intervenció:	15 de setembre de 2003 - juliol de 2004
Arqueòlegs directors:	Natalia Colomeda i Folgado Roberto González Jiménez
Àrea afectada:	2,8 km
Promotor:	GISA
Execució:	AMSA

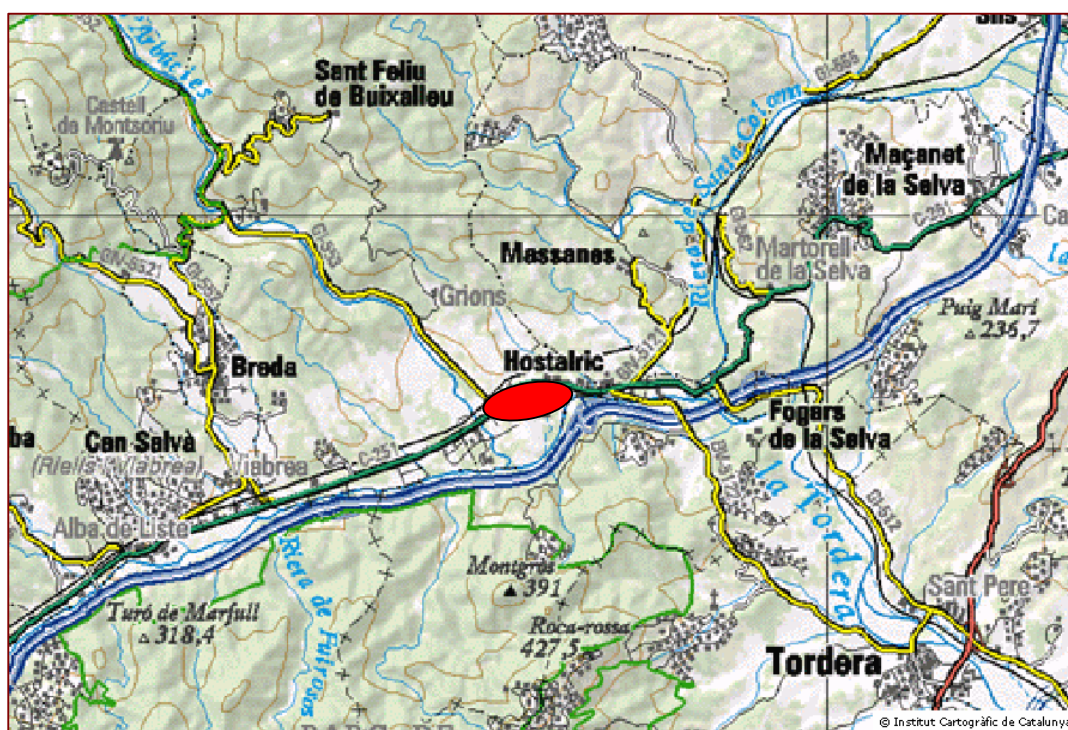
Plànol de situació

Municipi: Sant Feliu de Buixalleu, Massanes i Hostalric

Comarca: La Selva

Alçada: 53 – 80 m

Coordenades: x: 469664 y:4621955

Marc geogràfic i geològic

Hostalric es troba situat sobre una carena basàltica a la vora esquerra del riu Tordera, a la seva confluència amb la riera d'Arbúcies. Limita al sud i sud-est amb Fogars de Tordera, on el riu li fa de límit municipal, amb Sant Feliu de Buixalleu a l'oest i al nord-oest, i amb Massanes al nord-est.

Situant la vila d'Hostalric en el mapa geomorfològic de Catalunya, s'observa que forma part de l'anomenada Depressió Prelitoral, una fossa tectònica constituïda de nord a sud per les comarques de la Selva, el Vallès i el Penedès i, flanquejada per les serralades costaneres: cap a l'interior el massís del Montseny i cap a la costa el del Montnegre.

Hostalric ocupa un dels tres vèrtexs de l'anomenat "triangle volcànic" de Catalunya juntament amb la resta de volcans de la comarca de la Garrotxa i de l'Alt Empordà, respectivament.

Les manifestacions volcàniques són del període geològic quaternari; la seva edat es calcula en uns dos milions d'anys. Actualment només en resta un "neck" d'uns 70 m d'alçaria per uns 250 de diàmetre, damunt del qual es troba el castell. En l'antic fossat es pot observar una bonica columnata de secció poligonal constituïda per basalt. Les laves basàltiques sorgiren a través de les fractures que es produïren en les roques granítiques de la zona, coma conseqüència d'un procés tectònic distensiu que afectà diversos sectors de les comarques gironines durant els darrers deu milions d'anys.

Vegetació

La manca d'un període hivernal intensament fred i l'existència d'un prolongat i eixut estiu, fan de l'alzinar el bosc d'aquesta zona. El sotabosc és format per l'aclapadora presència d'un seguit d'espècies arbustives, herbàcies i lianes, totes o quasi totes exhibidores de fulles petites i llustroses, i entre les que destaquen el marfull, l'aladern, l'arboç, el llentiscle, el bruc boal, el galzeran, l'esperreguera, la ridorta, l'arítjol o l'heura.

Els alzinars i les sureres, en alguns indrets més aviat escassegen i han estat substituïts per les pinedes que ocupen extensions considerables. Són boscos secundaris resultants de l'acció modificadora de l'home. També cal destacar les nombroses plantacions de pollancre amb un elevat rendiment econòmic.

Fauna

La conservació de grans masses forestals és un factor que contribueix al manteniment de la riquesa faunística de l'entorn, sobretot dels vertebrats. Les espècies de mamífers més representatives són el porc senglar, el gat marc, la guineu, la mostela, el toixó, l'esquirol. L'eriçó, la llebre, el conill i el ratolí boscà. Pel que fa als amfibis i rèptils cal esmentar la granota verda, el gripau comú, el gripau llevador, el llangardaix verd, el dragó, les sargantanes, la serp verda, la serp d'aigua i, fins i tot, algun escurçó.

Entre les espècies ornitològiques més característiques hom troba la merla, el pinsà, el verderol, el puput, el pit-roig, el pit-verd, el rossinyol, el tudó, la perdiu, el tord, la becada i el gaig.

Els rapinyaires, molts escassos actualment, estan representats per espècies diürnes com l'esparver, l'aligot i les nocturnes pel mussol i l'òliba. Entre els carronyers cal esmentar les garses.

Antecedents històrics i arqueològics

A l'extrem de ponent de l'escarpament hi ha el turó del castell, situat a 189 metres sobre el nivell del mar, que actualment separa la part antiga del nucli que es va desenvolupar a partir dels anys setanta: La Conna. L'aspecte físic del poble presenta, doncs, dues formes marcadament diferenciades.

Gràcies a la privilegiada situació estratègica del poble, la Via Romana, i més tard el Camí Ral de Barcelona a Perpinyà, passava per Hostalric. L'excel·lent xarxa de comunicacions i la presència del riu, han convertit Hostalric en un centre industrial que fins no fa gaire temps era eminentment agrícola.

No és fins el 1106 que es menciona el nom d'aquest poble. El vescomte Guerau Ponç de Cabrera jurava al comte Ramon Berenguer III de Barcelona, que mentre visqués, "al lloc anomenat Quota o Osta (l) rich" no hi bastiria castell ni l'hi faria bastir. Malgrat la promesa el 1145 ja es parla del "castro Ostalrico". Com a llinatge, apareix un "Raimundus de Ostalric" l'any 1116 i un altre "Raimundus de Ostalrich", canonge de Barcelona el 1203. A les "Rationes Decimarum Hispaniae", un recull de delmes dels anys 1279-1280, se cita la "ecclesia de Hostalrico", on ja figura per primer cop la lletra "h". Al cens de Catalunya de 1359 apareix "Hostalrich" d'igual forma que s'esmenta en la Crònica de Pere III (s. XIV).

Es coneix l'existència d'un hostel documentat des del s. XI al lloc dit "Onota", a l'antiga via romana. És considerable la presència d'hostals al llarg de l'únic camí ral en tota l'edat mitjana entre Barcelona i Girona. A Hostalric, zona de pas obligatori, hi va haver l'hostal conegut amb el nom de les "Tres Senyores" o de les "Tres Germanes". "Hostal", segons Moreu, és una contracció d'"hospital", per tant, els seus significats serien equivalents: "eren –en època medieval i anys lleugerament posteriors –parades per a peregrins, creades i patrocinades per ordres religiosos, o fundades per grans personatges". La gran condició d'aquella parada, l'emplaçament exacte de la qual desconeixem, la devien convertir en una de les més destacades dels voltants; almenys així ho sembla indicar la segona part de l'element descriptiu de l'aglutinació, l'adjectiu "ric".

Hostalric iberorromà

Hostalric va ser a l'antiguitat zona de pas obligatori dins la ruta natural Nord-Sud, i l'únic pas natural entre Girona i Barcelona. En època romana passava per aquell indret una bifurcació interior de la Via Augusta. Aquest fet i la situació enlairada que domina tota la comarca és el que, malgrat la falta de documentació escrita o millor arqueològica, van fer pensar a molts historiadors que des de temps molt antics l'home va establir-se o, fins i tot, fortificar-se en aquest lloc.

La troballa, el 1952, de monedes i fragments de ceràmiques indeterminats per part de Pericot-Oliva ens mostra un possible origen ibèric. Hipòtesi refermada per una altra troballa accidental, el 1984, de material ceràmic d'època clarament ibèrica, en un esclavissament d'un dels vessants del turó del castell.

Tota la configuració geogràfica de la zona és idèntica a la dels oppidums o poblats ibèrics: turó sobre una plana, prop d'un riu, bona visibilitat, fàcil defensa, un punt estratègic. Aquestes troballes ho confirmen. La ceràmica trobada se situa cronològicament al s. II aC. en el moment immediatament posterior al contacte de les comunitats indígenes ibèriques amb els romans. Tot això ens portaria a la conclusió que almenys poc abans de l'arribada dels romans hi havia un assentament ibèric a la zona on actualment hi ha el castell. La troballa deuria correspondre a un abocador de l'esmentat jaciment, del qual desconeixem les altres característiques.

Ja hem dit que per Hostalric va passar la desviació de la via Augusta que unia Girona amb Barcelona. Això i, un altre cop, la situació estratègica han fet que molts autors defensessin la situació a Hostalric de la "mansio" de l'esmentada via anomenada pels itineraris antics "Secerres" o "Seterres". Encara que, perquè això fos així, seria necessari que la via romana donés una volta, ja que les milles romanes que s'assenyalen no coincideixen amb la situació d'Hostalric. Semblaria que la mansio de Seterres va estar situada en algun lloc entre Hostalric i Breda, prop de la via romana, que en bona part va seguir també el mateix recorregut del camí ral d'èpoques posteriors.

Això no descarta que a Hostalric hi hagués algun assentament o petita fortificació, tenint en compte el seu lloc estratègic. Una excavació més profunda de la zona

donaria informació, tant del poblat ibèric, del qual s'ha trobat l'abocador, com de la possible existència d'un assentament romà.

Hostalric medieval

La població d'Hostalric sembla que va tenir el seu origen en un hostel documentat des del segle XI al lloc dit ONOTA, al peu de l'anomenat camí de França (antia via romana). La primera referència documental clara d'Hostalric és del 1106 i en ella Gerau Ponç, vescomte de Cabrera, va jurar fidelitat a Ramon Berenguer III de Barcelona i també va jurar que no edificaria cap fortificació a Hostalric.

Inicialment estava sota la jurisdicció dels vescomtes de Girona, en feu dels comtes de Barcelona, i per això va passar als Cabrera, successors dels vescomtes de Girona.

Les lluites feudals catalanes del final del segle XII van tenir ressò al castell d'Hostalric a causa del rebel temperament del seu senyor, Ponç III de Cabrera. El 1184 va ser empresonat pel rei Alfons VIII de Castella, però el seu sobirà, el comte-rei Alfons el Cast, va obtenir-ne l'alliberació. Ponç, agraït, va reconèixer tenir pel rei diversos castells, entre els quals hi havia el d'Hostalric. El monarca va concedir a Ponç la investidura d'aquests castells, segons furs i costums de Catalunya.

El 1191, Ponç III de Cabrera es va alçar de nou contra l'autoritat reial; ara contra el rei d'Aragó, el seu senyor. Aquest va decidir procedir amb energia contra el vassall. El rei va celebrar un tractat amb el comte Ermengol VIII d'Urgell a Lleida, on es van repartir els castells de Ponç; Alfons es va quedar amb els castells situats de Cervera cap a llevant. Hostalric va passar a ésser possessió del rei.

Al monestir de Poblet, pel setembre de 1194, el rei Alfons, a precs del comte Ermengol d'Urgell i la seva germana Marquesa, esposa de Ponç, restituïa a aquest els seus castells, entre els quals hi ha el d'Hostalric, però amb la condició que no podia fer obres als castells sense permís del comte-rei. Això també obligava els descendents de Ponç.

El 1306, el rei Jaume II es va mostrar indignat amb Ponç Hug, comte d'Empúries i vescomte de Cabrera, perquè va fer obres al castell d'Hostalric sense fer cas d'una

anterior ordre reial que li exigia que enderroqués les fortificacions que va alçar. El rei havia dit que, “segons antigues escriptures fetes entre els nostres predecessors, en tal lloc no es poden ni alçar fortaleces, fortificacions ni castell, com demostra el fet que la fortificació que antigament s’hi va fer va ser enderrocada pels nostres pares”.

L’ordre d’enderrocament no va ser posada en pràctica. Pocs mesos després, a prec de la seva muller, la reina Blanca, Jaume va anul·lar l’ordre. A més, va donar al comte potestat per a conservar les fortificacions ja fetes i fer-hi les obres que volgués. Aquest document va ser signat a Tarragona el 24 d’octubre.

Hostalric va passar de nou a mans de la corona, juntament amb les altres possessions que tenia en feu Bernat de Cabrera, vassall de Pere el Cerimoniós. El rei va ajusticiar el seu vassall durant una de les nombroses lluites que van ésser tan normals durant l’edat mitjana per a acaparar el poder. Però gràcies a un decret amb data 22 de setembre de 1372, el rei va retornar a Bernat de Cabrera, nét del sacrificat, el castell de Montsoriu, la vila d’Hostalric i tot allò que abans havia format part del vescomtat de Cabrera i tots els altres castells i llocs que havien estat del seu avi abans de morir.

Aquest interès dels diferents reis que no es fessin obres al castell, ens pot semblar estrany. El castell d’Hostalric era un lloc estratègic important en cas d’atac estranger. Però el comte rei temia més pel poder autònom dels seus vassalls que no pas un hipotètic atac exterior.

Bernat Desclot explica en la seva crònica totes les accions del rei Pere el Gran i sobretot la guerra que aquest va tenir amb el duc d’Anjou quan va voler envair Catalunya el 1284. desclot explica que el rei va enviar un missatge a Aragó demanant ajut, ajut que li va ser negat. Aleshores els barons i magnats catalans li van oferir les seves hisendes i persones.

El rei els va contestar que era millor que ell anés cap a la costa per vigilar l’organització de la seva defensa per mar. I els va manar que uns anessin a Hostalric i els altres a Besalú i que molestessin els francesos però sense entrar en una batalla oberta fins que ell arribés.

Hostalric es va convertir, doncs, en el centre d'operacions dels barons catalans. Aquests van fer continuades envestides a l'exèrcit invasor i van tallar combois de queviures. Després d'aquestes accions es refugiaven al castell d'Hostalric.

El rei es va reunir amb l'exèrcit que hi havia a Hostalric després de passar per Montserrat. Va anar primer allà per pregar davant la Verge. Un cop va arribar a Hostalric va recollir les tropes i va anar a la batalla oberta contra els francesos.

L'interès que va mostrar el rei pel castell d'Hostalric i la importància que va donar a les tropes que hi tenia situades, fa pensar que aquesta fortalesa va ocupar ja en aquella data un lloc important per a la defensa del territori.

Per altra banda, els Cabrera van convertir la vila d'Hostalric en la capital administrativa dels extensos territoris del seu vescomtat fins a l'extinció de la senyoria (1836). Això els va portar a crear-hi un mercat i també van establir la seva important notaria que va perdurar fins a mitjan segle XX.

El 13 de febrer de 1331, Alfons III, des de Tarragona, es va dirigir als secretaris de les aljames de Girona i de la resta de Catalunya, que havien donat permís a deu famílies jueves per a establir-se a Hostalric. Aquesta petita comunitat o call, però, no va durar més enllà de mitjan segle XIV.

Respecte a la senyoria feudal, fins molt tard Hostalric no se'n va deslliurar del tot. Tampoc no va figurar mai cap síndic d'aquesta vila en les Corts i Parlaments de Catalunya, entre els representants del braç reial o popular de les ciutats i viles.

Hostalric també va servir moltes vegades com a allotjament de reis quan hi passaven en els seus viatges. El rei Pere III hi va fer estada de pas cap al Rosselló. Poncet, aleshores vescomte de Cabrera, el va sortir a rebre i el rei explica: "entramos a dinar en lo seu loch de Hostalrich".

Pel març de 1462 hi va residir uns dies la reina Joana Enríquez, muller de Joan II, i segurament va adonar-se de la importància estratègica de la fortalesa, castell que no va poder conservar durant la propera guerra.

Com a capital del vescomtat, Hostalric va tenir una importància rellevant. Malauradament no hi ha més dades que ens puguin donar una idea més clara de les seves característiques en una època que sens dubte va ser esplendorosa.

La fortificació d'Hostalric pot remuntar-se a l'edat mitjana, o fins i tot al temps dels íbers. Però el castell que ha arribat als nostres dies va ser construït el s. XVIII, projectat per l'autor de la Ciutadella barcelonina Felipe Próspero de Verboom, general d'Enginyers de Felip V.

Del castell medieval, Sampere i Miquel opina que degué ser petit, però la importància que en totes les èpoques li varen donar els governants no sembla que ho demostrï. Segurament va ser del tipus normal en els castells gironins del seu temps, més utilitari que artístic, d'una certa amplitud, amb sales i cambres pròpies d'un castell-palau.

A la primera meitat del segle XII el castell va ser una fortificació útil i d'importància, ja que el 1175 el trobador Guillem de Berguedà, en un sirventès adreçat contra el bisbe d'Urgell, va ponderar el valor del Palaitz d'Ostalric.

El 1306, Jaume II autoritza Ponç Hug a fer obres al castell. Això va passar després d'una època en què els comtes de Barcelona, per les lluites feudals, no deixaven als vescomtes fer-hi cap reforma.

El 15 de gener de 1459, Joan II va autoritzar Bernat Joan de Cabrera a recaptar determinats impostos per a la restauració de les fortificacions de la vila d'Hostalric, privilegi que van prorrogar més tard Ferran el Catòlic, l'Emperador Carles i Felip II.

El 27 de juliol de 1695, el duc de Noailles va enderrocar el castell abans d'abandonar-lo. El 1696, es va reconstruir segons plànol de l'enginyer militar Josep Chifrion. Aquest va rodejar les muralles i torres amb un sistema de baluards poligonals i va construir, a més, en el cim més alt pavellons i arsenals que varen constituir el modern castell, esfondrant el dels Cabrera. El 1697, però, el príncep Darmstadt el va tornar a destruir, abans d'abandonar-lo, davant l'atac francès.

L'obra més important es va començar el 1716 pel general Verboom o els enginyers a les seves ordres. Al costat nord hi havia baluards, edificis d'allotjament, un magatzem

de pólvora i cisternes amb capacitat per a més de 1000 m³. Els fossats van ser oberts a la roca viva. Per a la construcció dels murs s'emprà la pedra del turó d'origen volcànic. Tenia un pont llevadís, cos de guàrdia i, fins al començament del segle XX, conservà una petita guarnició.

Les muralles van ser construïdes després d'un privilegi de Joan I a Bernat de Cabrera pels serveis fets a Sicília. La muralla era alta i acabava amb merlets quadrats. Darrera hi havia un camí de ronda que comunicava les torres entre sí. Les torres són cilíndriques i se'n conserven deu: la de l'arc de Barcelona, la d'Ararà o dels presos, Tuies Negra, Caís, Bailina, Arenas (noms procedents de les cases a les quals estan adossades), Cabrera, la de la plaça dels Bous i, al raval la torre del darrere del convent, i la dels Frares o de les Barreres. El 1903, després d'un parell d'anys de demanar-ho, el Ministeri de la Guerra va autoritzar la construcció de terrats i edificis a la part nord de la muralla, els quals donen al poble un aspecte característic.

El conjunt emmurallat tenia quatre portes de sortida: l'arc de Barcelona enderrocat al principi de segle i reconstruït el 1969; el de Girona, situat a l'entrada del carrer Major, que va subsistir fins al final del s. XIX; el dels ollers, situat a la part extrema del carrer del Forn; i el de les Vinyes, al corredor del ferrocarril.

Tot el conjunt es va declarar Monument Històric Nacional, el 13 de desembre de 1963, i es va començar la seva restauració el 1967. El castell, adquirit pel municipi, va restaurar-lo l'arquitecte Joaquim de Ros. Rehabilitat com a restaurant va passar a mans privades fins que torni a ser altra volta municipal.

Esglésies

Entre tots els edificis religiosos de la vila destaca l'església parroquial. Situada a la part alta de la població, prop del castell, és dedicada a Sta. Maria.

La notícia més antiga sobre l'existència d'una església a Hostalric data del 1280. L'edifici actual, però, es va construir en el segle XV. Es tracta d'un edifici de planta rectangular i capelles laterals. S'aguanta per mitjà de contraforts exteriors i volta de creueria. El campanar és quadrat. Tot ben característic de l'estil gòtic.

La façana, en canvi, és barroca i sembla que l'altar també ho era. L'església va ser destruïda durant la Guerra del Francès (1808-1814) i, reconstruïda poc després. El 1854 es va procedir a l'enderrocament de l'altar i la construcció d'un nou segons plànols de l'arquitecte Martí Sureda.

L'església, en els anys de la guerra civil, va ser cremada el 24 de juliol de 1936 i utilitzada durant tota la guerra com a magatzem d'aliments i fusteria. L'altar va destruir-se sota les flames i la capella del Santíssim es va ensorrar.

Aigua i electricitat

L'existència de mines subterrànies a Hostalric ha estat l'origen de moltes llegendes. Si bé en altres èpoques alguna d'elles va poder servir de connexió amb el castell durant algun setge, a partir del s. XIX el seu ús es va limitar a la conducció d'aigua per al subministrament de la població.

Metodologia

En quant a la metodologia emprada en aquesta intervenció ha consistit en una prospecció visual de la zona afectada per la traçada de les obres, així com de les zones pròximes, en un moment anterior a la excavació. La excavació pròpiament dita, s'ha efectuat per mitjans mecànics, amb el control visual de l'arqueòleg en el moment dels rebaixos. S'ha extret l'estrat vegetal i en aquells indrets que ha estat necessari s'ha fet tala i desforestació.

Un cop efectuada la excavació del terreny s'ha tornat a fer una prospecció visual per tal de comprovar que no existissin restes que poguessin haver passat desapercebudes en els controls anteriors.

No ha estat necessari fer excavació arqueològica en cap punt del traçat ja que no ha estat documentada cap tipus de resta arqueològica.

Desenvolupament de les tasques arqueològiques

L'actuació portada a terme ha consistit, per una banda, en el desboscament de les zones boscoses afectades, amb la tala d'arbres, el desbrossament i l'arrencament de soques. I, d'altra banda, en el rebaix dels nivells arqueològics i geològic. Els nivells arqueològics es troben representats per un nivell de terra vegetal, d'una potència que oscil·la entre els 20 i els 50 cm, i on s'han trobat algunes restes ceràmiques. Immediatament per sota d'aquest nivell vegetal, es troba el nivell geològic, format per llims i argiles i, en algunes zones, per vetes de sauló. En algunes zones s'han documentat restes d'abocaments de runa contemporanis (segle XX), com el cas del tram comprés entre els punts quilomètrics 1+300 i 1+400, davant de l'estació de ferrocarril, on es va documentar un nivell de restes de runa d'una potència superior als 3 m.

Cal dir que tota la zona es trobava afectada per diferents serveis contemporanis relacionats amb el proveïment i desaigna d'aigües pluvials i per al rec dels camps de conreu de la zona. Gran part del traçat anava paral·lel i molt pròxim a la via de ferrocarril, això comporta que gran part del traçat de la nova via estigués afectat per la pròpia via del tren així com per d'altres estructures de condicionament de la mateixa i per estructures i restes que es van abandonar en algun moment de reparació de la via del tren.

El seguiment arqueològic portat a terme ha donat un resultat negatiu, si més no, a nivell d'estructures. En tot el tram afectat no s'ha observat cap tipus d'estructura arqueològica. Les úniques restes que s'han documentat han estat fragments ceràmics molt esmicolats d'una cronologia que es podria situar entre els segles XIX i XX i, en tot cas, barrejats amb altres materials com plàstics, roba i d'altres escombreries contemporànies. Degut a això hem estimat oportú no recollir aquestes restes. Sí que s'ha recollit, per la seva singularitat, una moneda de plata de Felip V, apareguda sense cap context arqueològic definit.

A la zona propera a la rotonda de connexió amb la carretera d'Arbúcies, punt quilomètric 0, cal destacar la presència, junt amb les ceràmiques d'època contemporània, d'una gran concentració de ceràmica iberorromana (àmfora ibèrica,

comuna ibèrica i ceràmica grisa de la costa catalana). Cal remarcar que aquestes ceràmiques es trobaven en el talús de la carretera que travessa Hostalric (C-35) i que estaven barrejades amb un notable nombre d'objectes de plàstic (pilotes, nines, bosses).

Conclusions

Durant la realització del seguiment arqueològic de la variant d'Hostalric s'ha localitzat alguns fragments de ceràmica vidrada del segle XX associades a algunes cases i alguns camps dividits en terrasses. Aquestes troballes es troben en tot el recorregut de la traça. A banda d'aquestes troballes cal destacar l'aparició de fragments d'àmfora ibèrica, comuna ibèrica i ceràmica grisa de la costa catalana en el punt quilòmetric 0, a la zona ocupada per la rotonda de connexió amb la carretera d'Arbúcies. Cal remarcar que aquestes ceràmiques es trobaven en el talús de la carretera que travessa Hostalric (C-35) i que estaven barrejades amb un notable nombre d'objectes de plàstic, com ara pilotes, nines o bosses.

D'aquestes troballes se'n desprenen diverses conclusions. Pel que fa a la ceràmica vidrada localitzada hem de dir que és habitual trobar aquest tipus de material associat a habitatges i camps de conreu d'època contemporània. El que és més interessant, és la troballa d'elements ceràmics d'època ibero-romana en aquest indret. El fet que es trobessin associats a objectes de la segona meitat del s. XX (plàstics), i ubicats en un aixecament de terres sota la carretera C-35, ens porta a pensar que durant la construcció d'aquest vial als anys setanta és possible que es malmetessin algun tipus de restes arqueològiques de la zona. Donats els antecedents de troballes d'aquesta època dins el terme municipal d'Hostalric, reforçat amb aquestes troballes, cal contemplar la possibilitat de realitzar futurs seguiments arqueològics en els moviments de terres que es produeixin en la zona.

Bibliografia

BOSCH, A. Et altri (1990) "Estudi preliminar d'uns materials ibèrics del turó del Castell d'Hostalric". *Quaderns de la Selva*, 3. Santa Coloma de Farners, pp. 11-20.

D.D.A.A. (1991): *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, vol. 3. Gironès, La Selva i Garrotxa. Enciclopèdia Catalana, Barcelona (2^a ed.). Pàgs. 244-247

DURAN i XAMANÍ, MONTSERRAT; JUANHUIX i VILABELLA, JOSEP; REYERO i PLA, RAMON (1990): *Hostalric*, Diputació de Girona, Caixa de Girona, 1990, Girona.

OLIVA, M. (1955). «La adquisición del Puig de Sant Andreu de Ullastret y los trabajos arqueológicos en la provincia en 1952». *Revista de Gerona*, 1(1955), pp. 83-92.

PERICOT, L.; OLIVA, M. (1952). «Actividades de la Comisaría Provincial de Excavaciones Arqueológicas en Gerona en 1952». *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, VII (1952), pp. 355-364.

Annex 1: Planimetria

Annex 2: Fotografies

Vista d'una de les portes de la vila d'Hostalric.

Vista antiga de la vila d'Hostalric.

Diferents detalls del procés de desboscament.

Zones afectades per les obres abans de començar la mateixa.

Zona afectada per les obres abans de començar la mateixa.

Detall de l'extracció de la capa vegetal a la traça de la obra.

Detall d'un tram d'obra on conflueix amb la línia de ferrocarril.

Detall dels rebaixos relacionats amb les obres d'acondicament de la futura via.

Detall d'uns dels talussos de la obra.

Vista parcial de la zona de les obres.

Inici dels rebaixos a la traça de l'obra.

Detall d'uns dels talussos de la obra.

Condicionament de la traça un cop feta la excavació.

Detall dels rebaixos a la traça de la nova carretera on s'observa algun dels serveis contemporanis que afectaven la traça.

Detall d'una de les zones afectades després de fer els rebaixos.

Vista d'un tram de la carretera gairebé finalitzada.

Annex 3:

Fitxa numismàtica

Jaciment	Municipi	Any	Nº UE	Nº Inventari
Variant C-35	Hostalric	2003	Superf.	-

Classificació			
Sèrie	Espanyola	Status	Oficial
País/Entitat Geopolítica	Espanya	Material	Argent
Autoritat emissora	Felip V	Nominal	Mig Real
Seca	Madrid	Cronologia	c. 1730 - 1746

Descripció Anvers		Descripció Revers	
Llegenda	[P]HILLIPUS·V·D·G	Llegenda	HISPANIAR[UM·REX·DATA]
Tipus	Escut Espanya	Tipus	Creu amb escut Espanya
Marques Secundàries	M F	Marques Secundàries	-
Marques Posteriors	-	Marques Posteriors	-

Dibuix	Fotografia	Dibuix	Fotografia
			

Bibliografia
<ul style="list-style-type: none"> CALICÓ, F.; CALICÓ, X.; TRIGO, J.(1998): <i>Numismàtica espanyola, catàlogo de todas las monedas emitidas desde los Reyes Católicos a Juan Carlos I, 1474 – 1998</i>, Barcelona, p. 418.

Notes i observacions
Ø 1,5 cm